

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

Αθήνα, 29-07-2013

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/5059/29-07-2013

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 91/2013

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την Τρίτη 16 Ιουλίου 2013 και ώρα 10:00 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής Πέτρου Χριστόφορου, και τα αναπληρωματικά μέλη της Αρχής Σπύρος Βλαχόπουλος, Γρηγόρης Λαζαράκος, ως εισηγητής, και Χαράλαμπος Ανθόπουλος, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Λεωνίδα Κοτσαλή, Αναστασίου – Ιωάννη Μεταξά και Δημητρίου Μπριόλα, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Παρόντες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Αθηνά Μπούρκα, πληροφορικός ελεγκτής, ως βοηθός εισηγητή, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Στο πλαίσιο διοικητικού ελέγχου που πραγματοποίησε η Αρχή στην εταιρεία «Airtouch» (πρώην «Airconnection») προέκυψε, από ανάλυση των πειστηρίων – ευρημάτων του εν λόγω ελέγχου, ότι ο Α διαθέτει αρχείο με περί τις 8.000 διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το αρχείο αυτό απέστειλε στις 28/06/2012 μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην εταιρεία «Airtouch», η οποία στη συνέχεια το χρησιμοποίησε για την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (spam). Επισημαίνεται ότι η Αρχή με την Απόφαση 42/2013 επέβαλλε διοικητικές κυρώσεις στην

εταιρεία «Airtouch» για παράνομη συλλογή και περαιτέρω χρήση προσωπικών δεδομένων για τον σκοπό της απευθείας εμπορικής προώθησης και διαφήμισης μέσω της αποστολής αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (παραβίαση του άρθρου 11 ν. 3471/2006).

Ο Α παρέστη στην συνεδρίαση, μετά από κλήση της Αρχής. Προ της συνεδρίασης υπέβαλε με το υπ. αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4755/12-07-2013 έγγραφό του ορισμένα στοιχεία που καταδεικνύουν ότι συγκεκριμένη οικονομική του συναλλαγή με την εταιρεία «Airtouch» που καταγράφηκε κατά τον έλεγχο, πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος ασφάλισης αυτοκινήτου του Β (νόμιμου εκπροσώπου της εταιρείας «Airtouch») από ασφαλιστική εταιρεία για λογαριασμό της οποίας ο ίδιος (Α) εργάζεται.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού άκουσε τον εισηγητή και την βοηθό εισηγητή, ο οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 2 του ν. 2472/1997 ορίζει ότι «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» είναι «κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων». «Υποκείμενο των δεδομένων» είναι «το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική». Στο πλαίσιο αυτό, η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ενός φυσικού προσώπου αποτελεί προσωπικό δεδομένο, αφού μπορεί να λειτουργήσει ως στοιχείο έμμεσης αναγνώρισης του κατόχου της, επιτρέποντας την επικοινωνία με αυτόν, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις φέρει ακόμα και στοιχεία του ονόματος του κατόχου. Επισημαίνεται δε ότι, σύμφωνα και με τη Γνώμη 4/2007 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 της Ε.Ε. σχετικά με την έννοια των προσωπικών δεδομένων, ειδικά κατά τη λειτουργία ηλεκτρονικών υπηρεσιών, στοιχεία έμμεσης αναγνώρισης, όπως η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μπορούν επαρκώς σε ορισμένες περιπτώσεις να διακρίνουν ένα άτομο από άλλα στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου συνόλου, ακόμα και αν δεν έχει γίνει η εξακρίβωση του ονόματός του. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. ζ) ν. 2472/1997, ως “υπεύθυνος επεξεργασίας”, ορίζεται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που καθορίζει τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Το άρθρο 4 ν. 2472/1997 ορίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει : α) να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών; β) να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας; γ) να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση; δ) να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής και περαιτέρω επεξεργασίας τους.

3. Όταν ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η απευθείας εμπορική προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών για διαφημιστικούς σκοπούς με χρήση αυτόματων συστημάτων κλήσης, τυγχάνει εφαρμογής το ειδικότερο άρθρο 11 ν. 3471/2006 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1 του παραπάνω άρθρου, *«η χρησιμοποίηση αυτόματων συστημάτων κλήσης, ιδίως με χρήση συσκευών τηλεομοιοτυπίας (φαξ) ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και γενικότερα η πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών με οποιοδήποτε μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, επιτρέπεται μόνο αν ο συνδρομητής συγκατατεθεί εκ των προτέρων ρητώς»*. Η Αρχή με την Οδηγία 2/2010 για την ηλεκτρονική συγκατάθεση περιγράφει αναλυτικά τις προϋποθέσεις και τους τρόπους νόμιμης λήψης της συγκατάθεσης με ηλεκτρονικά μέσα για τους σκοπούς της ανωτέρω διάταξης. Μοναδική εξαίρεση στην υποχρέωση λήψης προηγούμενης συγκατάθεσης αποτελεί, σύμφωνα με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, η περίπτωση κατά την οποία τα στοιχεία επαφής ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αποκτήθηκαν νομίμως, στο πλαίσιο της πώλησης προϊόντων ή υπηρεσιών ή άλλης συναλλαγής και χρησιμοποιούνται για την απευθείας προώθηση παρόμοιων προϊόντων ή υπηρεσιών του προμηθευτή ή για την εξυπηρέτηση παρόμοιων σκοπών και υπό τις λοιπές προϋποθέσεις που θέτει η συγκεκριμένη παράγραφος. Επισημαίνεται ότι τα παραπάνω, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 11 ν. 3471/2006, ισχύουν και για παραλήπτες μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που είναι νομικά πρόσωπα.

4. Στην υπό κρίση περίπτωση, ο Α πραγματοποιούσε συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η οποία περιλάμβανε και τη διαβίβασή τους σε τρίτους (εταιρεία «Aitouch»). Ως εκ τούτου, δεν συντρέχει η περίπτωση

του άρθρου 3 παρ. 2 στοιχ. α του ν. 2472/1997 (περί άσκησης αποκλειστικά οικιακών ή προσωπικών αρμοδιοτήτων) και ο Α αποτελεί τον υπεύθυνο της εν λόγω επεξεργασίας.

5. Ο σκοπός της συλλογής και περαιτέρω επεξεργασίας των ηλεκτρονικών διευθύνσεων από τον Α ήταν η αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η οποία, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 3 άρθρου 11 ν. 3471/2006, επιτρέπεται χωρίς τη συγκατάθεση των παραληπτών μόνο εφόσον οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις των τελευταίων έχουν αποκτηθεί νομίμως από τον αποστολέα στο πλαίσιο προηγούμενης συναφούς συναλλαγής. Στην συγκεκριμένη περίπτωση ένα τμήμα των ηλεκτρονικών διευθύνσεων που τηρούσε ο Α, είχε προέλθει από συναλλακτική σχέση με πελάτες του, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις, κατά δήλωση του ίδιου, οι διευθύνσεις συνελήγησαν από άλλες πηγές (διαδίκτυο, επαγγελματικοί κατάλογοι) χωρίς να έχει ληφθεί η προηγούμενη συγκατάθεση των κατόχων τους για την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων. Επισημαίνεται πάντως ότι δεν έχουν περιέλθει σε γνώση της Αρχής στοιχεία που να καταδεικνύουν την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας από τον Α με χρήση των παραπάνω διευθύνσεων.

6. Περαιτέρω, ο Α διαβίβασε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις στην εταιρεία «Aitouch», η οποία τις χρησιμοποίησε για την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, παραβιάζοντας το άρθρο 11 παρ. 1 ν. 3471/2006. Η παραπάνω παραβίαση ήταν ουσιαστικά εν γνώσει του Α, καθώς ο ίδιος δεν είχε λάβει ειδικώς τη συγκατάθεση των κατόχων των διευθύνσεων για τη διαβίβαση που είχε ως τελικό σκοπό την χρήση τους από την εταιρεία «Aitouch» για την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων. Καθώς το τελευταίο έχει ήδη κριθεί παράνομο από την Αρχή, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι και η αρχική πράξη της διαβίβασης των δεδομένων από τον Α προς την εταιρεία «Aitouch» δεν ήταν ούτε θεμιτή, ούτε νόμιμη, και επομένως παραβιάζει τις διατάξεις του άρθρου 4 ν. 2472/1997.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η Αρχή επιβάλει στον Α:

α) Αυστηρή προειδοποίηση για παράνομη συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία (διαβίβαση) διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (παραβίαση του άρθρου 4 ν. 2472/1997).

β) Καταστροφή του μέρους του αρχείου διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που δεν αφορά σε πελάτες (πρόσωπα με τα οποία είχε προηγούμενη συναφή συναλλακτική

σχέση) ή πρόσωπα που έχουν δηλώσει τη συγκατάθεσή τους, με ακόλουθη ενημέρωση της Αρχής.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου